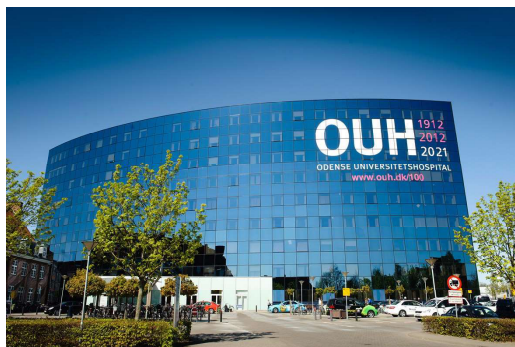

Reumatologisk graviditetsklinik OUH

Anne Voss

Reumatologisk Afdeling, Odense Universitetshospital

Landskonference 15-16. september 2025

Fagligt Selskab for Reumatologiske Sygeplejersker

Comwell Kellers Park, Børkop

OUH
Odense University Hospital
Svendborg Hospital

Baggrund

Gennemsnitligt antal børn/kvinde

Norge 1967-95

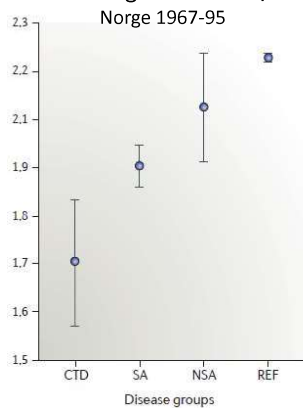

Figure 1. Mean number of births, adjusted for maternal age at first birth and infant survival, with 95% CI in mothers with rheumatic disease diagnosed before the first birth and in references who had one or more births, Norway, 1967-95.

J. Rheumatol. 28, 2310-2314 (2001).

Baggrund

Studier af graviditet ved RA

- Kvindens valg:
  - >50% angiver at få færre børn end ønsket
» *Arthritis Care Res (Hoboken) 2012;64(5):668–674*
- Fertilitet nedsat?
  - Længere tid til konception...
» *J Olsen, A&R2011;63:15117*
  - Risikofaktorer: sygdomsaktivitet, NSAID, prednisolon
» *J Brouwer, Arth Care res 2017;68:1142*
  - Farmakologi: cyclofosamid, salazopyrin (mænd)
- Graviditet
  - immunsystem antiinflammatorisk præg med inhibition af proinflammatoriske cytokiner, færre NK celler, flere T-reg..
- RA forløb under graviditet
  - 1. *Ostensen*
    - 75% bedre under graviditet
    - 90% forværring efter fødsel
» *M Ostensen, Semin Immunopath 2007;29:185*
  - 2. *deMan:*
    - 60% moderat aktiv v. konception: heraf ½ bedre (seronegative)
    - 40% lavaktiv v. konception: stabil
    - Postpartum 39% opblussen
» *YA deMan, Arthritis Rheum 2008;59:1241*

Baggrund

Medikamentel behandling af betydning for graviditet ved RA

PRÆPARAT	Kommentar	1. trim.	2. trim.	3. trim.	Amning
Methotrexat	Teratogent – ophør 3 mdr før konception Folinsyre forud for konception Individualiseret vurdering ved graviditet på behandling	-	-	-	-
Salazopyrin	Skift til SLZ før graviditet	+	+	+	+
Leflunomid	Udvaskes – mål serumkoncentration	-	-	-	-

Baggrund

TNF og graviditet

Overvejelser

- IgG1 passerer placenta *efter* uge 20
- IgG1 genfindes hos børn op til 6 måneder efter eksponering
  - Betydning??
  - Levende vaccine bør ikke gives første 6-12 mdr. (rota, influenza, BCG)

» Schnitzler, IBD 2011;17:1846

Formål med

ReumaGravid - *højt specialiseret klinik*

*Effekt: Klinikken sikrer gravide individuel rådgivning forud og under graviditet. Et samlet forløb med én indgang. Patienters lige ret til sundhed tilgodeses.
Højt specialiseret opfølgning*

- Optimere for patienten
  - Færre og dedikerede fremmøder
  - Kontinuitet
- Driften optimeres
- Fagområde styrkes med egne erfaringer
- Videnskabelig fundering

ReumaGravid

Timeplan projectvisits OUH					
	1 visit	2 visit	3 visit	4 visit	5 visit
Pregnancy week	Before pregnancy	Before W 16	W 16-30	After W 30	1-4 months after labor
Visit includes	Interview Clinical examination Bloodsampling	Short interview Clinical examination Bloodsampling	Short interview Clinical examination Bloodsampling	Short interview Clinical examination Bloodsampling	Short interview Clinical examination Bloodsampling
Time	60 min	30 min	30 min	30 min	30 min

Perspektiv: 1. i det daglige ambulatorium

- Tanken om graviditet og børn er med fra diagnosetidspunkt fx. ved "lev med" samtaler og "information om medicinsk behandling"
- ...vi vil altid "støtte" dit valg!
- Når aktuelt
  - Præconceptionssamtale
  - Forventningsafstemning forud
  - Medicinjustering
  - Risikovurdering

Patientrettet information

Medicin før graviditet

- Hvad vil du gerne?
- Hvad går ikke an?
  - Methotrexat (K: 3 mdr, M: OK)
  - Arava
  - Cyclofosamid
  - Mycofenolat myfortic
  - Ibuprofen(!)
  - Visse BT mediciner fx ACE hæmmere
  - Visse blodfortyndende fx Marevan, DOAC

Medicin før graviditet

- Hvad går an?
  - Prednisolon
  - Salazopyrin
  - Plaquenil
  - Biologisk (TNF)
  - Pamol
  - Andre BT mediciner (adalat)
  - Andre blodfortyndende (hepariner)

Og hvad med drengene?

- Forholdsregler vedr. medicin når partner skal være gravid:
    - Ikke cyclofosamid
    - Salazopyrin nedsætter sædkvalitet midlertidigt
- ....vi skal tænke det ind ved ny medicin, da fertilitetsklinikken kan hjælpe os

Anbefaling

- Ro i sygdommen ved graviditetsforsøg
- Alvorligere sygdom i hjerte, lunger og nyrer behandles først
- Samtale forud
  - Sygehistorie og behandling
  - Arvelighed
  - BT, vægt mm
  - Blodprøve mhp. antistoffer
  - Medicin

Når du konstateres gravid

- Graviditeten forløber oftest som hos andre – dog flere kliniske kontroller – især til sidst
- Sygemelding?
- Almindelig sygdomsovervågning
- Graviditetsbesvær
  - Vægtstigning
  - BT
  - Sygdomsaktivitet

Graviditet og Leddegigt

- Forløb
  - Bedring hos 50-70%
  - Forværring efter fødsel hos mange
- Medicinsk behandling
  - Salazopyrin, plaquenil, TNF, binyrebarkhormon
  - Paracetamol
- Barnet er mindre ved fødsel, hvis gigten er aktiv under graviditet

Graviditet og Psoriasisgigt/Rygsøjlegigt

- Gigten ofte upåvirket
- Medicinsk behandling
  - Salazopyrin, plaquenil, TNF, binyrebarkhormon
  - Paracetamol, (Ibuprofen)
- Træning fastholdes

Graviditet og SLE

- Ro i SLE ved graviditet afgørende
- Fosfolipidantistoffer afgørende
- Opmærksomhed på svangerskabsforgiftning, sygdomsopblussen og spontan abort
- Medicinsk behandling
  - Plaquenil, Imurel, Prednisolon
  - Fragmin, hjertemagnyl
  - BT medicin

Fødsel

- Ofte til terminen
- Ofte naturligt
- Medicin
  - Blodfortyndende pause forud
  - Prednisolon: ekstra dosis ("paraply")

Amning og barsel

- Flere medikamenter går an
  - BT medicin
  - Marevan
  - Imurel, Plaquenil
  - TNF alfahæmmer
- Praktiske forhold
- Behov for hjælp
- Orlov

Prævention

- Diskussion heraf bør være en fast del af den ambulante kontrol...
- Evt henvisning til gynækolog